Cena numeru 3 zł. P

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

# GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V) PONIEDZIAŁEK 11 KWIETNIA 1949 ROKU. Nr. 100 (1474)

## Robotnicy znaleźli odpowiedź

**Robotnicy i pracownicy Wytwórni Tworzyw Plastycznych w Pustkowie (których rezolucję podaliśmy we wczorajszym numerze) przejrzeli z niezwykłą przenikliwością istotę polityki obozu wojny i imperializmu. Uchwycili istotę zamierzeń podpalaczy świata. I znaleźli właściwą odpowiedź na pakt atlantycki.**

**Pakt atlantycki jest dyplomatycznym odpowiednikiem potrząsania bombą atomową. I bomba i pakt miały na celu szantaż i zastraszenie. Liczono, że tymi środkami złamany będzie opór mas przeciwko podżegaczom wojennym i imperialistycznym agresorom. Rezolucja robotników Pustkowa, to dowód niezbity, że nie pomoże ani szantaż ani terror.**

**Trzy punkty rezolucji robotników Pustkowa — to trzy bojowe hasła obrońców pokoju.**

**Punkt pierwszy rezolucji — przystąpienie do Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Radzieckiej — to wyraz głębokiego zaufania robotników polskich do ZSRR, jako najtrwalszej opoki pokoju światowego, jako potęgi zdolnej unicestwić zamachy ciemnych sił imperializmu, jako ośrodka obozu państw demokratycznych, postępowych i pokojowych.**

**Punkt drugi rezolucji — wezwanie do przedterminowego wykonania planów gospodarczych — to wyraz wiary robotnika polskiego w Państwo Ludowe, to dążenie do jak najwydatniejszego wzmocnienia tego państwa w myśl jedynie słusznego założenia, że spotęgowanie sił Polski Ludowej to nasz wkład do wzmocnienia potęgi obozu pokoju. Rośnie co dnia potęga państwa socjalizmu — Związku Radzieckiego. Musimy wytężyć swe siły, by dotrzymać mu tempa we wspólnym pochodzie po drodze postępu i pokoju. Obok nas wre praca w krajach demokracji ludowej, wznoszących, jak my, fundamenty socjalizmu. Nie wolno nam zostać ani na krok w tyle.**

**W szlachetnym współzawodnictwie o wzmocnienie sił obozu postępu bierze udział każdy robotnik, chłop i pracownik umysłowy. Punkt trzeci rezolucji — wezwanie do podjęcia inicjatywy robotników Pustkowa przez wszystkie zakłady przemysłu chemicznego — to wyraz tej właśnie solidarności ze wszystkimi ludźmi pracy w Polsce, to poczucie, że wszyscy, którzy budujemy Polskę Ludową, mamy te same dążenia i cele na oku. Wiemy, że wezwanie robotników Pustkowa spotka się z właściwym oddźwiękiem jak Polska długa i szeroka.**

**Robotnicy Pustkowa podjęli swą rezolucję z własnej inicjatywy. Zebrali się, aby przedyskutować sytuację i zamanifestować swe stanowisko wobec nowego zamachu na pokój światowy. Znaleźli sami najtrafniejszą odpowiedź. Jest w tej uchwale robotników Pustkowa głębokie zrozumienie sytuacji międzynarodowej, trzeźwy osąd polityczny i są właściwe wnioski praktyczne. A przecież Wytwórnia w Pustkowie to niewielki stosunkowo zakład, zatrudniający paruset zaledwie ludzi, położony na uboczu, zdala od wielkich centrów przemysłowych. Rezolucja robotników Pustkowa jest dowodem, że nie tylko czołówka polskiej klasy robotniczej zdaje sobie sprawę ze swych zadań politycznych. Dowodzi ona ponad wszelką wątpliwość, że najszersze masy robotnicze, nawet na dalekiej prowincji, są w pełni świadome swej przodującej roli politycznej i potrafią z niezawodną trafnością wskazywać narodowi drogę.**

**Z tej pełni dojrzałości i świadomości politycznej, z ducha gotowości do walki wyrosła rezolucja robotników i pracowników Pustkowa, którzy znaleźli właściwą odpowiedź.**

# Robotnicza Łódź staje do czynu pierwszomajowego

## Załogi fabryk deklarują miliony zł. oszczędności i zobowiązują się do przedterminowego wykonania rocznego planu produkcji

### GENTLEMAN MELDUJE...

Zjednoczone Zakłady Przemysłu Gumowego — Wytwórnia Nr 5, niezależnie od powziętych zobowiązań związanych z przedterminowym wykonaniem planu trzyletniego w dalszym ciągu mobilizują swe siły dla przekroczenia zamierzonych zobowiązań.

**Tow. Edward Sypniewski**, krajacz kortu na oddziale oponowym, oświadcza:

**— Dotąd kroję tysiąc sześćset pasów kortowych dziennie, dla uczczenia Święta Pracy zobowiązuję się podnieść swą produkcję do 1.750 pasów i jednocześnie wzywam współtowarzysza pracy z drugiej zmiany, tow. Stanisława Ciesielskiego, do współzawodnictwa.**

— W związku z Świętem Pierwszomajowym — mówi tow. Józef Chrzanowski, wulkanizator opon — **podnoszę swą produkcję ze 100 na 110 sztuk opon dziennie** i wzywam towarzysza Władysława Molednego, ob. Mariana Ciemnoczołowskiego, oraz pozostałych wulkanizatorów mojej zmiany, aby podjęli takie same zobowiązania.

### PZPDz. i W. Nr 6

Załoga Państwowych Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego i Wełnianego Nr 6 zobowiązała się:

**1) Wykonać plan roczny w dniu 15 listopada 1949 r. wartości 4.372.375 zł wg cen przedwojennych.**

**2) Wykonać ponad plan na dzień 31 grudnia 1949 r. w ilości 124.500 sztuk konfekcji, wartości 622.500 zł wg cen przedwojennych.**

**3) Plan oszczędnościowy na rok 1949, opracowany przez Dyrekcję, Radę Zakładową i czynnik społeczny w sumie zł 3.979.543, załoga przyjmuje do wiadomości i przez wzmożoną oszczędność zobowiązuje się podwyższyć tę sumę do 6.000.000 zł.**

### CZYN 1-MAJOWY CZŁONKÓW ZAŁOGI PZPB Nr 1

**Tow. Nowicki Feliks**, majster z PZPB Nr 1 wraz z całym swym zespołem, zobowiązuje się do dnia 1 Maja podnieść normę ze 120 do 125 procent.

Zobowiązuję się — mówi **tow. Dolniak Aniela** — w imieniu całego zespołu podnieść procent wykonania normy ze 118 do 125 proc., by uczcić tym nasze święto robotnicze.

Zespół prządek z przodownicą Wojtysiak Kazimierą na czele, wezwał do współzawodnictwa dla uczczenia Święta 1 Maja zespół Skórki Marii.

Korespondent fabryczny „Głosu"
**J. Wedman**

### PAŃSTWOWA CHŁODNIA SKŁADOWA ZAOSZCZĘDZI DO 1 MAJA PÓŁ MILN. ZŁ.

Na zebraniu — załoga Państwowej Chłodni Składowej uchwaliła w ramach Czynu 1-Majowego zaoszczędzić do dnia 30 kwietnia — pół miliona zł.

## Ludowe Chiny zjednoczą cały naród
### *w walce przeciwko imperialistycznym agresorom*
### Oświadczenie tow. Mao-Tse-Tunga, dotyczące paktu atlantyckiego



**TOW. MAO - TSE - TUNG przewodniczący Chińskiej Partii Komunistycznej**

**Moskwa (PAP).** Jak podaje agencja Sinhua, demokratyczne partie chińskie ogłosiły oświadczenie w sprawie paktu północno — atlantyckiego. Stwierdzając, że pakt ten zagraża pokojowi i bezpieczeństwu, chińskie partie demokratyczne głoszą:

**„W imieniu narodu chińskiego oświadczamy: jeśli imperialistyczny blok agresywny odważy się wywołać nową wojnę, zagrażającą narodom świata, zjednoczymy cały naród i zgodnie z nieśmiertelnymi wskazówkami Sun-Jat-Sena, ramię przy ramieniu z sojusznikiem Chin — Związkiem Radzieckim, oraz z siłami demokracji i pokoju całego świata, stoczymy zdecydowaną walkę z podżegaczami wojennymi, celem obalenia systemu imperialistycznego, wyzwolenia całej ludzkości i ustalenia trwałego pokoju".**

Oświadczenie podpisali: w imieniu Chińskiej Partii Komunistycznej — **Mao - Tse - Tung**, w imieniu Rewolucyjnego Komitetu Kuomintangowskiego — **Li-Tsi-Szen**, w imieniu Demokratycznej Ligi Chin — **Szen-Czung-Czou i Czang-Bo-Tsun.**

## B. dowódca wojsk Kuomintangu w Chinach Północnych — potępia reakcyjną działalność swego rządu

**Moskwa (PAP).** Jak donosi agencja Sinhua, b. naczelny dowódca wojsk kuomintangowskich w Chinach północnych, **gen. Foo-Tso-I** wystosował do przewodniczącego Komunistycznej Partii Chińskiej tow. **Mao-Tse-Tunga,** oraz do innych partii demokratycznych depeszę, w której potępia reakcyjną działalność Kuomintangu, oraz dotychczasowe własne postępowanie na stanowisku dowódcy wojsk nacjonalistycznych.

Foo-Tso-I stwierdza m. in., że klasa robotnicza z Partią Komunistyczną na czele, powinna kierować odrodzeniem kraju w duchu demokratycznym.

**W odpowiedzi tow. Mao-Tse-Tung** podkreślił odpowiedzialność rządu Kuomintangowskiego za rozpoczęcie i prowadzenie kontrrewolucyjnej wojny domowej.

## *Pod obstrzałem* Armii Ludowej

LONDYN (PAP) Agencja Reutera donosi z Nankinu, że ciężkie działa Armii Ludowej ostrzeliwały w niedzielę pozycje wojsk nacjonalistycznych na południowym brzegu Jang-Tse-Kiangu.

Według tego samego źródła większość uchodźców, którzy w wyniku działań wojennych przeszli na południowy brzeg rzeki, postanowiła powrócić do swych stron rodzinnych.

## *List Wallace'a* do prez. Trumana

**NOWY JORK (PAP). Henry Wallace wystosował do prezydenta Trumana list, w którym zapowiada kontynuowanie przez amerykańską Partię Postępową walki o pokój, celem uratowania narodu przed katastrofą.**

## Siła młodzieży radzieckiej opiera się na wierności wielkim ideałom Lenina—Stalina
### List XI Zjazdu Komsomołu do Generalissimusa Stalina

MOSKWA (PAP.). **Delegaci XI Zjazdu Komsomołu uchwalili na końcowym posiedzeniu tekst listu do Generalissimusa Stalina.**

„Naszym udziałem — głosi list — stało się wielkie szczęście życia, pracy i nauki w kraju zwycięskiego socjalizmu. Młodzież radziecka dumna jest ze swej potężnej ojczyzny socjalistycznej, ostoi pokoju i bezpieczeństwa narodów.

**Siła młodzieży naszego kraju opiera się na wierności wielkim ideałom Lenina—Stalina.**

**„Ślubujemy** — piszą delegaci — **w imieniu 9-milionowej armii komsomolskiej i młodzieży radzieckiej, że pomnożymy** sławne tradycje Komsomołu, **że będziemy nadal wiernymi pomocnikami Partii Komunistycznej w walce o całkowite zwycięstwo komunizmu w naszym kraju.**

Ślubujemy, że będziemy gorąco kochać naszą socjalistyczną ojczyznę i śmiertelnie nienawidzieć jej wrogów, że będziemy nieustraszeni w walce, wykazując nieugiętość i zdecydowanie w dążeniu do postawionego celu."

## Grecka armia demokratyczna gromi faszystowskie wojska rządowe

Paryż (PAP) — Agencja Elefteri Ellada podaje komunikat naczelnego dowództwa greckiej armii demokratycznej, stwierdzający kontynuowanie walk w górskim rejonie Smolikas — Grammos — Voeion.

Oddział wolnych strzelców zaatakował w centrum Salonik grupę oficerów i żołnierzy faszystowskich, zabijając wszystkich. Wolni strzelcy stoczyli następnie na ulicach miasta zaciętą walkę z innymi żołnierzami monarchistycznymi.

### *Francja ustąpiła...*
## Trizonia — faktem dokonanym

PARYŻ (PAP) W „Journal du Dimanche" ukazała się wiadomość, że Francja zgodziła się ostatecznie na połączenie francuskiej strefy okupacyjnej w Niemczech z Bizonią.

Według waszyngtońskiego korespondenta dziennika, zgoda Francji nastąpiła jeszcze przed ogłoszeniem przez mocarstwa zachodnie statutu okupacyjnego dla Zachodnich Niemiec.

Zdaniem dziennika, Trizonia powstanie zaraz po utworzeniu państwa zachodnio-niemieckiego.

## Posłuszne roboty w Białym Domu




**Acheson do Trumana: Nasze zmechanizowane roboty doskonale podpisują nasz pakt atlantycki.**

## *Depesze Generalissimusa Stalina* do premierów rządów Bułgarii i Finlandii z okazji rocznicy podpisania układu o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy

**Moskwa (PAP). Z okazji 1-ej rocznicy zawarcia radziecko - bułgarskiego układu o przyjaźni, premier bułgarskiej Republiki Ludowej Dymitrow skierował na ręce Generalissimusa Stalina depeszę.**

„Mamy wciąż nowe dowody — pisze Dymitrow — uczciwości i słuszności radzieckiej polityki zagranicznej, którą dąży do wzmocnienia międzynarodowego pokoju, demokracji i bezpieczeństwa narodów.

**Generalissimus Stalin odpowiedział premierowi Dymitrowowi:**

„Proszę przyjąć wyrazy podziękowania za przyjazne gratulacje i życzenia z okazji 1 rocznicy podpisania radziecko - bułgarskiego układu o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy. Serdecznie życzę bratniemu narodowi bułgarskiemu i Ludowej Republice Bułgarii dalszych sukcesów".

* * *

**Moskwa (PAP). Premier Finlandii Fagerholm skierował do Generalissimusa Stalina depeszę z okazji rocznicy zawarcia radziecko - fińskiego układu o przyjaźni.**

W depeszy tej Fagerholm zapewnia rząd radziecki o dążeniu rządu fińskiego do dalszego rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy ZSRR i Finlandią.

**Generalissimus Stalin odpowiedział w następujących słowach:**

„Proszę, Panie Premierze, przyjąć moje podziękowanie za Pańskie gratulacje z okazji rocznicy podpisania układu o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy pomiędzy ZSRR i Republiką Fińską. Wyrażam życzenia sukcesów w dziele rozwoju i umocnienia przyjaźni pomiędzy naszymi narodami".

## Zdradziecka akcja prawicowego kierownictwa TUC

Londyn (PAP) — Prawicowe kierownictwo kongresu brytyjskich związków zawodowych (TUC) rozesłało do wszystkich związków zawodowych okólnik, ostrzegający przed udziałem w Paryskim Kongresie Pokoju.

### UWAGA SŁUCHACZE KURSU DLA KORESPONDENTÓW I REDAKTORÓW GAZETEK ŚCIENNYCH!

Dziś o godz. 17-ej kolejny wykład z cyklu „Pogadanki o świecie".

O godz. 18-ej wykład pt.: „Miejsce w świecie Związku Radzieckiego".

Przypominamy sekretarzom Komitetów Dzielnicowych organizacji podstawowych i Komitetów Fabrycznych, że są odpowiedzialni za stawiennictwo wszystkich towarzyszy, skierowanych na kurs.

**Wydział Propagandy**
Łódzkiego Komitetu PZPR
i Redakcja
„Głosu Robotniczego"

# Kosmopolityzm-maską nacjonalizmu Wall-Street

Kapitaliści różnych krajów mówią różnymi językami. Ale treść społeczna pojęcia „kapitał finansowy“ jest ta sama po san skrycku i po angielsku. Wspólnym mianownikiem burżuazji na obecnym etapie rozwoju historycznego jest jej antynarodowy charakter, jej całkowita wrogość wobec najżywotniejszych dążeń mas ludowych, a przez to samo wrogość wobec interesów narodu, jego kultury i tradycji.

### BURŻUAZJA CONTRA PATRIOTYZM

Oczywiście, to wynarodowienie burżuazji ma swoje głębokie społeczno-gospodarcze źródła. W miarę narastania siły klasy robotniczej, w miarę jak w szeregach kapitalistycznych wzmaga się strach przed rewolucją — wyzbywa się burżuazja patriotycznych „przeżytków“ i deklaruje pod flagą kosmopolityzmu gotowość służenia każdemu, kto potrafi zapewnić jej interesy klasowe, nawet za cenę wyprzedaży własnego kraju. I tak, z klasy patriotycznej, jaką burżuazja była w rewolucyjnym okresie swej młodości, stała się ona w epoce imperializmu — w erze ogarniających całe kontynenty monopoli — pasożytem na ciele własnego narodu. Już Marks wskazywał, że patriotyzm burżuazji

> **„...wyrodził się w czysty fałsz w chwili, kiedy jej finansowa, handlowa i przemysłowa działalność przybrała kosmopolityczny charakter...“**

Ale ten proces przechodzenia burżuazji na pozycję zdrady narodowej i kolaboracji z silniejszym kapitalizmem nie odbywa się przy odkrytej przyłbicy. Przeciwnie: amerykanizacja burżuazji we wszystkich krajach europejskich ma miejsce przy akompaniamencie werbli nacjonalistycznych frazesów i szowinistycznej hecy — tej samej kakofonii, która towarzyszyła hitleryzacji warstw burżuazyjnych w okresie przedwojennym.

### DIALEKTYKA CONTRA LOGIKA FORMALNA

W mieszczańskiej encyklopedii pojęcia „nacjonalizm“ i „kosmopolityzm“ mają sprzeczne i wykluczające się definicje. Ale w rzeczywistości oba te pojęcia są ściśle powiązane ze sobą. Historia ostatniego trzydziestolecia dostarcza wiele dowodów na poparcie tego twierdzenia.

Obóz nacjonalizmu francuskiego z Maurrasem na czele, obóz mający długoletnią antyniemiecką tradycję, związał swe losy ze zwycięstwem hitleryzmu na długo jeszcze przed wojną. Nie jest to ważne, że wśród „nacjonalistów“ francuskich działały liczne płatne agentury wroga; ważne jest to, że poważne odłamy klasy, która go stworzyła — burżuazji — były już wtedy tylko agenturą silniejszego hitlerowskiego imperializmu.

Formalnym wyrazicielem stanowiska klas rządzących stał się w przededniu kapitulacji jeden z grabarzy Francji, gen. Weygand, który w r. 1940 rzucił hasło: „Raczej Hitler, aniżeli komuniści“. Ale palmę pierwszeństwa przyznać trzeba „teoretykom“ zdrady burżuazji — socjaldemokratom: Faure i Deat, którzy jeszcze w 1938 r. twierdzili: „Raczej niewola, niż śmierć“, Leonowi Blumowi, który przywitał Monachium „westchnieniem ulgi“.

### INTERESÓW NARODU BRONIĄ INTERNACJONALIŚCI

„Ulga“ Bluma i Weyganda wypływała z tego samego źródła: z radości, że czasowo zwyciężył faszyzm, a nie lud francuski, że władzę zachował kapitał finansowy Francji (chociaż zmuszony do poczynienia zasadniczych ustępstw na rzecz silniejszego hitleryzmu) a nie klasa robotnicza. I tak, w myśl praw dialektyki historii, obronę ojczyzny wzięli na swoje barki internacjonaliści, podczas gdy nacjonaliści wyżywali się „narodowo“ w tłumaczeniu na francuski hitlerowskiej ideologii.

Podobnie rozwinęła się sytuacja we wszystkich innych krajach. Jeden z nacjonalistycznych odłamów polskiej burżuazji — endecja — mający również za sobą długoletnie antyniemieckie tradycje, przestawił się na berlińskie melodie, gdy tylko burżuazja polska nabrała zaufania, że hitlerowska „krzepa“ potrafi uratować kapitalizm.

Nacjonalizm endecki stawiał na krwawego Mikołaja dopóty, dopóki carat odgrywał rolę żandarma Europy, a zarazem policjanta broniącego polskiego obszarnika i kapitalisty przed polskim robotnikiem i chłopem.

Po obaleniu caratu przez rewolucję, nacjonalizm endecki szukał oparcia w burżuazji francuskiej, właśnie w owym gen. Weygand i jemu podobnych, a gdy wyrósł nowy żandarm Europy — hitleryzm — zarówno sanacja, jak i endecja z rozczulającą jednomyślnością zapatrzyły się w neony kongresów norymberskich. I konsekwentnie, w czasie okupacji, właśnie spośród nacjonalistów polskich rekrutowała się kolaboracja, właśnie z tych szeregów wyszli Goetle, Skiwscy, Kozłowscy i ci spod znaku NSZ i Brygady Świętokrzyskiej.

### BURŻUAZJA EUROPEJSKA ZMIENIA PARTNERA

Rozbicie faszyzmu hitlerowskiego przez Armię Radziecką, stworzyło warunki dla wzniesienia się wysoko fali antyfaszystowskich, rewolucyjnych ruchów w Europie. Zastraszona siłą klasy robotniczej, przerażona nowym potężnym wyłomem we froncie imperialistycznym, jaki powstał po utworzeniu państw demokracji ludowej — burżuazja kontynentu europejskiego zaczęła się rozglądać za „opiekunem“.

W czasie wojny Mekką jej był Londyn. Tam ogniskowały się ośrodki emigracyjne stworzone nie dla organizowania, lecz dla hamowania walki ludów z okupantem: stamtąd przychodziła wypracowana przez imperialistów linia polityczna, której podstawą było hasło: „Niech się ZSRR i Niemcy wzajemnie wykrwawią, a potem my zrobimy porządek w Europie“. W realizacji tego hasła widziała burżuazja Polski i innych krajów jedyną nadzieję na powrót do władzy.

### AGENTURA OBCEGO NACJONALIZMU

Ta część burżuazji, która nie kolaborowała z hitleryzmem, wierzyła w Churchilla, który stanowić miał rzekomo kontrast wobec kapitulanta Chamberlaina. Wtedy to właśnie, na propozycję amerykańską ustanowienia stałych baz Stanów Zjednoczonych w posiadłościach brytyjskich na morzu Karaibskim, Churchill odpowiedział ostro, że

> **„nie po to objął stanowisko premiera Wielkiej Brytanii, by stać się likwidatorem imperium brytyjskiego“.**

Wiadomo, czym się to „twarde“ stanowisko Churhilla skończyło. Gdy ZSRR stał się decydującą siłą w rozgromieniu faszyzmu, gdy imperium zachwiało się w posadach pod naporem ruchów narodowo-wyzwoleńczych, Churchill, jak i inni kapitalistyczni politycy, poszedł do Canossy kolaboracji. Tylko zamiast Monachium Canossa ta nazywała się Fulton, a zamiast hitlerowców, gauleiterami kolonii brytyjskich, przy błogosławieństwie i Churchilla i Atlee, stają się pełnomocnicy planu Marshalla. Dziś nacjonalistyczna burżuazja europejska jest agenturą obcego, tym razem amerykańskiego nacjonalizmu. Dziś de gauliści i blumowcy, konserwatyści i labourzyści, włoscy chadecy i saragatowcy, emigracyjny półświatek endecji, sanacji i WRN — dziś europejska burżuazja wraz z „socjalistycznymi“ przybudówkami stanęła na baczność przed nową „Herrenrasse“, pomimo istniejących i niemożliwych do rozwiązania sprzeczności interesów między państwami bloku atlantyckiego.

### KOSMOPOLITYZM POD CZERWONĄ LATARNIĄ

Kosmopolityczne oblicze burżuazyjnego nacjonalizmu najlepiej uwydatniło się właśnie w tym szybkim przejściu ze służby hitlerowskiej na służbę Wall Street, w sojuszu quislingów czasu wojny z odłamami burżuazji, które wówczas znajdowały się w obozie anglosaskim, w amnestii, jaką de Gaulle teraz udziela Petainowi, w tym błyskawicznym przestawieniu się z „Das Reich“ na „New York Herald Tribune“ i z mitologii „Mein Kampf“ na obskurantyzm broadwayskiej anty kultury. Jak prostytutka, burżuazja europejska i jej „socjalistyczne“ skrzydło interesuje się tylko wysokością sumy, a nie charakterem klienta, który wdzięki jej kupuje.

Karol Renner, przywódca socjaldemokratów austriackich — którzy byli, jak wiadomo, ojcami duchownymi „Anschlussu“ — na rozkaz ogłasza

> **„...załamanie się kultury narodowej..“**

pod naciskiem rozwoju „uniwersalistycznych prądów“, czyli dolara i jajka w proszku.

### DUCH „REICHSKANZLEI“

Treść tego „uniwersalizmu“ zdemaskował mimo woli sam Truman, który 7 kwietnia br. wpisał europejskim komspolitykom do stambucha następujące oświadczenie:

> **„Dwie wojny światowe zmusiły Stany Zjednoczone do wzięcia na swoje barki kierownictwa nad narodami świata, co Ameryka musiała uczynić niezależnie od tego, czy jej się to podoba czy nie...“**

Nuworyszom kolaboracji i europejskim bałwochwalcom amerykańskiego nacjonalizmu warto przypomnieć — jeśli nie uczynił tego dotychczas głos Thoreza i Togliattiego, przemawiających w imieniu milionów patriotów — że „moralne“ i „materialne“ kierownictwo nad światem rewindykował już kiedyś dla siebie hitlerowski „nowy porządek“. A porządek ten moralnie i materialnie pogrzebany został w ruinach Kancelarii Rzeszy w Berlinie pod potężnymi ciosami żołnierza radzieckiego.

**Stanisław Brodzki**

# Triumf nauki i techniki radzieckiej

## Nowe nagrody stalinowskie

W dniu 9 bm. gazety moskiewskie zamieściły uchwałę Rady Ministrów ZSRR o przyznaniu nagród stalinowskich za wybitne prace w dziedzinie nauki i wynalazczości za rok 1948. Nagrody przyznano **za eksperymentalne badania promieni kosmicznych w górnych warstwach atmosfery oraz badania w dziedzinie fizyki protonów, za prace naukowe w dziedzinie hydrodynamiki, dynamiki gazów, metalurgii i chemii, jak również za prace w dziedzinie biologii, nauk rolniczych, medycyny, nauk ekonomicznych i filologicznych.**

W artykule wstępnym „Prawdy“ p. t. „Triumf nauki i techniki radzieckiej“ czytamy:

— Plejada laureatów nagród stalinowskich zwiększyła się o setki nowych nazwisk.

Idee wielkiego Stalina są źródłem natchnienia dla pracy i twórczości uczonych radzieckich, otwierając nieograniczone perspektywy działalności naukowej, wskazując drogę do coraz to nowych zwycięstw nauki radzieckiej. Cała postępowa ludzkość widzi teraz, że jedynie ustrój socjalistyczny jest w stanie zagwarantować nauce prawdziwy rozkwit, że w krajach ginącego kapitalizmu nauka skazana jest na degenerację, nędzną wegetację i na odgrywanie haniebnej roli najmity kapitału monopolistycznego.

## *Inauguracja Roku Słowackiego*

# Lud pracujący dziedziczy dziś

## najwspanialsze skarby twórczości poety postępu

### Przemówienie tow. Józefa Cyrankiewicza, wygłoszone na uroczystej akademii w Warszawie

Na uroczystości inauguracji Roku Słowackiego, z okazji 100 rocznicy śmierci poety, wygłosił przemówienie premier Józef Cyrankiewicz.

Przemówienie to podajemy poniżej w nieznacznym skrócie:

Uroczystością dzisiejszą inaugurujemy Rok Słowackiego. Trwa Rok Mickiewiczowski. Trwa Rok Szopenowski.

Wielkość naszych twórców polegała na tym, że umieli oni wśród walk, wahań i rozterek, przezwyciężać swoją teraźniejszość, obrośniętą złymi i dobrymi tradycjami, że umieli po dobre sięgać do skarbnicy przeszłości, że umieli przez siebie tworzonymi środkami artystycznymi — walczyć o przyszłość, wyrażać ją, przeczuwać ją, opiewać — jako przyszłość narodowych kultur rozwijających się z nieprzebranych pokładów ludowości.

Juliusz Słowacki i jego wielkość najsilniej może mówić o walce i o przezwyciężaniu.

**Jakże genialnie blisko naszej epoce rozumiał istotę narastania rewolucji Słowacki.**

Dzisiaj Polska Ludowa, sięgając do skarbnicy przeszłości naszej bogatej kultury narodowej, aby na niej oprzeć dalszy jej rozwój, ukazuje w pełni wielkość swoich narodowych twórców, takich, jak Słowacki.

**Trzeba powiedzieć, że ten, ówczesnymi środkami i ówczesnymi skojarzeniami wyrażony, rewolucyjny pogląd poety brzmi tętnem dzisiejszej walki z tymi, co uciekają od narodowych rewolucji w krainy liberalizujących pseudo - pięknoduchów — w reformizm, w kosmopolityzm, a w konsekwencji zawsze w służbę sił antynarodowych i wstecznych.**

Ileż z walki Słowackiego z wiążącym Polskę czerepem szlacheczczyzny, który stał się z czasem czerepem nowych klas wyzyskujących, ileż z walki Słowackiego z martwotą powierzchownej tradycji katolickiej, z postawą Watykanu wobec Polski, z brzemieniem tradycji szlacheczczyzny — rozbrzmiewa dziś nieprzemijającą aktualnością walki naszych czasów o realizację postępu społecznego, **stwarza wielkość Słowackiego, jako poety naszych czasów, poety postępu.**

Pokazuje ich dzisiaj na tle dziejowych przemian, realizowanych konsekwentnie zorganizowaną wolą mas pracujących od Listopadowej Rewolucji Rosyjskiej poprzez nasze zmagania o wolność, poprzez nasze, na dziele Rewolucji Listopadowej, oparte początki socjalistycznego budownictwa.

**Niech inaugurowany dziś „Rok Słowackiego“ będzie w pełni wykorzystany, aby Słowacki stał się realnie poprzez upowszechnioną znajomość jego twórczości poetą narodu polskiego przemawiającym do całego narodu, rozumianym przez cały naród.**

Rok Mickiewicza, Rok Szopena, Rok Słowackiego. A więc Rok uczczenia najwspanialszych tradycji kultury polskiej, które dziś dziedziczy lud pracujący, niech stanie się na gruncie dorobku przeszłości, początkiem nowego okresu, wspaniałego rozkwitu postępowej, ludowej, socjalistycznej w treści, polskiej kultury narodowej.

# Wielki wiec w obronie pokoju

### zorganizowany w Warszawie przez Polski Zw. b. Więźniów Politycznych

WARSZAWA (PAP.). Pod hasłem „Byli więźniowie polityczni w walce o pokój“ — odbył się w Warszawie wielki wiec, zorganizowany przez Polski Związek b. Więźniów Politycznych z okazji Tygodnia Międzynarodowej Solidarności b. Więźniów Politycznych. W wiecu wzięli udział przedstawiciele władz, oraz partii politycznych i organizacji społecznych.

**Obok reprezentantów Polskiego Związku b. Więźniów Politycznych w prezydium zasiedli przedstawiciele demokratycznej Grecji i przedstawicielka Francuskiego Związku b. Więźniów Politycznych.**

W przyjętej rezolucji zebrani przesyłają wyrazy głębokiej wdzięczności dla narodów Związku Radzieckiego i Armii Radzieckiej, **która pod kierownictwem Generalissimusa Stalina wyzwoliła naród Polski,** a więźniom politycznym przyniosła wybawienie od nieuchronnej zagłady.

**Wielki wiec w obronie pokoju zakończono uchwaleniem tekstu depesz do Prezydenta R. P. Bolesława Bieruta i premiera rządu — Józefa Cyrankiewicza.**

---

**W. Ażajew** 111

# Daleko od Moskwy

My, mieszkańcy osady Tywlin uważamy tę budowę jako sprawę blisko nas tyczącą i zobowiązujemy się we wszystkim pomagać jej budowniczym. Zwracamy się z propozycją: uważać budowę tę za narodową, ażeby nie tylko pracownicy naftociągu ale wszyscy mieszkańcy Adunu ponosili odpowiedzialność wobec Państwa za to, by rurociąg ten został w określonym terminie puszczony w ruch“.

— Napisałem źle, sam to czuję! — z żalem powiedział Chodżer. — Proszę poprawić towarzyszu Beridze.

— Doskonale napisałeś Maksym, lepiej nie trzeba i objął Chodżera. — Poprawić taką rzecz — to znaczy tylko popsuć...

— Wołodka! — krzyknął ucieszony Maksym do siostrzeńca. — Przynieś tutaj maszynę, będziemy drukować. Bądź jednakże ostrożny.

Tu widocznie byli bardzo dumni z maszyny do pisania. Wszyscy ucichli i przyglądali się uważnie, jak Wołodka ostrożnie na wyciągniętych rękach przyniósł maszynę, postawił na stole, usiadł poważnie i włożył arkusz papieru. Nanajczycy okrążyli go ciasnym kołem, a ten pod dyktando Maksyma zaczął jednym palcem wystukiwać tekst.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

**U TANI WASYLCZENKO.**

Podróż Beridzego i Kowszowa dobiegała końca. Do Olgochty było niedaleko, a tam trasa i Adun rozchodziły się w różne strony. Dzisiaj inżynierowie posuwali się bardzo szybko i w ciągu kilku porannych godzin odeszli daleko od miejsca gdzie spędzili noc.

Na prośbę Aleksego, Beridze niechętnie zgodził się na mały odpoczynek. Usiedli na śniegu, na rozesłanym namiocie-płaszczu i nie rozpalając ogniska, spożywali śniadanie. Jerzy Dawydowicz wkrótce wstał, obejrzał okolice i wziąwszy mapę topograficzną zaczął robić na niej poprawki. Aleksy zebrał wszystko i zbliżył się do niego.

Ze spadzistego brzegu przed nimi otwierał się widok na bezkresną zalaną słońcem dolinę śnieżną. Na dole leżała zakuta w lodowy pancerz rzeka, a na jej błyszczącej powierzchni widniały smugi śniegu. Z daleka widoczne były małe pagórki, które podnosiły się kondygnaciami ku górze. Na tle śnieżnej bieli robiły wrażenie namalowanych na płótnie: bliższe — delikatnymi kolorami jasnego bzu, dalej położone — fiołkową barwą, a te najdalsze — ciemnoniebieską. Ponad pagórkami na czystym niebie zbierały się ciemno-szare obłoczki.

Aleksy wspominał, jak trzy lata temu w towarzystwie Beridzego, ale o dziesięć tysięcy kilometrów dalej, oglądali inną trasę: tam wszystko było inne — zielone i gorące. Od tamtej pory datuje się jego przyjaźń z Beridzem i to, że z niepewnego siebie absolwenta instytutu, stał się pierwszym pomocnikiem głównego inżyniera na największej budowie.

— Jaka przestrzeń i ile powietrza! — zachwycał się Jerzy Dawydowicz. — Rzeczywiście nigdzie nie znajdziesz czegoś podobnego — dlatego też wszystko tu posiada taki rozmach. Gdzie, nawet w naszym kraju, znalazłaby się dla takich młodych jak my inżynierów, budowa o tak gigantycznym rozmachu? Oto masz Alosza Daleki Wschód — nową stalińską budowę!

— Proszę mnie nie agitować towarzyszu, już od dawna jestem patriotą Dalekiego Wschodu, — odezwał się Alosza patrząc z zadowoleniem na ożywioną twarz głównego inżyniera. Broda i wąsy jego stały się siwe od szronu. Aleksy rozumiał, że Beridze cieszy się nie tylko z powodu pięknego poranka i rozległych przestrzeni, ale także i dlatego, że wreszcie ujrzy Tanię.

(c. d. n.)

## Kronika Tomaszowa

KOMU WINSZUJEMY

Poniedz. dnia 11 kwietnia 1949 r.
Dziś: Leona

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Straż Pożarna — 51
Milicja Obywatelska — 47
Dworzec Kolejowy — 4

KINA

W sali RDK wyświetlana jest polska komedia pt. „Skarb".

CYRK Nr 4

Cyrk, który rozbił swe namioty przy zbiegu ulic Antoniego i Roli Żymierskiego daje dziś jedno przedstawienie o godz. 19.30.

ADRES REDAKCJI: R.S.W. „Prasa". Plac Kościuszki 16, telef. 250, godziny przyjęć 10—12.

# Załoga PZPW nawiązała łączność z Zofiówką

## *Wspólne cele i dążenia rękojmą wspólnych osiągnięć*

W ramach akcji łączności z wsią przez robotników fabrycznych, ekipa mechaników-ślusarzy z PZPW Nr. 29 z tow. Karaszewskim na czele przeprowadziła ubiegłej niedzieli pierwsze rozmowy z ludnością wsi Zofiówka w pow. Rawsko Maz. przy udziale przedstawicieli m. Rawy Mazowieckiej i okolicznych osiedli. Rozmowy pozwoliły zorientować się przybyszom, w jakich warunkach żyje ludność Zofiówki i ujawniły szereg kłopotów i zmartwień, z którymi chłopi nie mogą się uporać.

**70 procent mało- i średniorolnych**

Zasadniczo wieś jest biedna. Większość chłopów, prawie 70 procent, utrzymuje się z pracy najemnej w pobliskich wsiach. Siedzą oni na 2—4 morgach, z których trudno wyżyć. Ziemia II i III klasy miejscami mokra, pogarsza jeszcze położenie chłopów. Należało by pola osuszyć, odwodnić, ale chłopów nie stać na to i tak z roku na rok leżą tu i ówdzie nieużytki. Niewątpliwie znajdzie się pomoc z zewnątrz dla przeprowadzenia niezbędnej melioracji całej wsi, ale chłopi muszą przejawić większe zainteresowanie się tą sprawą.

**Brak świetlicy, organizacji i nauczyciela**

We wsi znajduje się szkoła powszechna, w której uczy się dziatwa z Zofiówki i z kilku innych wsi. By dziatwa mogła się uczyć w warunkach dobrych, chłopi postanowili ilość sal do nauki powiększyć przez oddanie dwóch obszernych izb. Myśli i zamierzenia nie zostały jednak dotychczas zrealizowane — gdyż na przeszkodzie stoi brak jeszcze jednej siły fachowej, — nauczyciela, o którego przydzielenie nie podjęto właściwych starań.

Młodzież i starsi zdradzają chęci pogłębienia i rozszerzenia posiadanych wiadomości i uskarżają się na brak we wsi świetlicy i różnych organizacji. Chcieliby mieć własną świetlicę wraz z biblioteką, własny chór i zespół teatralny, chcieliby należeć do organizacji młodzieżowych itp. U młodzieży i u starszych jest zapał do pracy kulturalno-oświatowej i pracy organizacyjnej, ale nie ma osoby, która by zajęła się realizacją dążeń.

**Wiosenne zasiewy zrujnowanymi maszynami**

Na polach, nadających się pod zasiewy wiosenne, w pogodne i ciepłe dni trwa już od świtu do zmroku praca. Wywozi się obornik i wszędzie widać świeżo zaorane pola.

Zaraz po zasiewach poważnie zrujnowane pługi, siewniki i inne maszyny zostaną poddane kapitalnemu remontowi, który zobowiązała się przeprowadzić ekipa. Chłopi mogliby wcześniej posiadane skromne i zniszczone maszyny i narzędzia rolnicze naprawić, ale sami tego nie byli w stanie dokonać, i nikt się dotąd nie zwracał do nich w tej sprawie. Dopiero teraz załoga PZPW Nr. 29 zaofiarowała swe usługi i bezinteresownie doprowadzi wszystkie maszyny ze wsi Zofiówka do właściwego stanu.

**W odwiedziny do Tomaszowa**

W miłym i przyjacielskim nastroju toczyły się rozmowy licznie zebranych chłopów Zofiówki z robotnikami PZPW Nr. 29 na otwartym powietrzu w zagrodzie sołtysa wsi. Wypowiedzi były szczere i zawierały głęboką troskę o poprawienie tego wszystkiego we wsi, aby wieś stanęła wyżej, by lepiej w niej było pod każdym względem.

Nawiązana przyjaźń i obustronne zrozumienie konieczności prowadzenia współpracy na każdym odcinku przez robotników fabrycznych z mało- i średniorolnymi chłopami i odwrotnie, znalazła swój wyraz w wypowiedzi tow. Karaszewskiego, który oświadczył, że załoga PZPW Nr. 29 podejmie energiczny wysiłek, by bolączki troski Zofiówki jak najrychlej mogły być usunięte całkowicie i dla zadokumentowania więzi szczerej przyjaźni w imieniu załogi PZPW Nr. 29 zaprosił chłopów do Tomaszowa w celu zapoznania się z fabryką, z pracą robotników i ich dążeniami i myślami.

Zaproszenie Zofiówniacy przyjęli z zadowoleniem i przyrzekli w tych dniach złożyć wizytę robotnikom PZPW Nr. 29. Mili goście przyjadą samochodem, który zostanie wysłany po nich przez dyrekcję fabryki.

K.

## Kto staje przed Komisją Rejestracyjną?

W dniu dzisiejszym przed Wojskową Komisją Rejestracyjną stają pozostali mężczyźni urodzeni w roku 1920, bez względu na ich stosunek do służby wojskowej i ustalony kategorią zdolności, z wyjątkiem absolwentów szkół wyższych i osób, posiadających stopnie oficerskie.

Jutro dnia 11 kwietnia rozpoczyna się rejestracja roczników 1919.

Stojący przed Komisją, która urzęduje w budynku Straży Pożarnej przy ulicy Armii Ludowej — obowiązani są przedstawić wszelkie dokumenty stwierdzające ich tożsamość, wiek, zawód, wykształcenie, stosunek do służby wojskowej, posiadane stopnie i tytuły wojskowe oraz jedną fotografię o wymiarach 3 x 4 cm.

*Z ukosa*

## Nie obawiać się a usprawnić pracę

Dziś w tym miejscu chcemy jak najserdeczniej poprosić, by nie „obrażono się". I to nawet nie prosimy w swoim imieniu, bo nie z naszego powodu się obrażono, chociaż obawiamy się, że od tej chwili ten ktoś i na nas krzywym okiem patrzeć zacznie.

Tym kimś jest kierownictwo Wydziału Pracy i Płacy w PZJG Nr. 3.

W ostatnim numerze ściennej gazetki tych zakładów ukazał się artykuł — apel, by w ramach systemu oszczędnościowego oszczędzano również czas robotników. W sposób taktowny zwracano uwagę, że źle się dzieje, bo robotnicy w dni wypłat muszą czekać po skończonej pracy często do dwu, trzech godzin — nim rozpoczęta zostaje wypłata. Proszono, by usprawnić obliczanie i przyspieszyć wypłacenie.

Nie pomogło.

Ostatnia wypłata miała „normalny" przebieg, to znaczy — trzeba było czekać i tracić drogocenny czas.

Ale chociaż artykuł nie pomógł, to dała się zauważyć pretensja do autora, że niby poco wtyka nos do Wydziału Pracy i Płacy. To nie jego sprawa.

Wydaje nam się, że „obrażony ktoś" zdążył zrozumieć, że sprawa punktualności wypłat — to sprawa całej załogi. Tak samo jak chyba zrozumiał, że gazetki ścienne są po to, by robotnicy mogli w nich pisać właśnie o podobnych sprawach. I dlatego niech kierownictwo Wydziału nie robi z siebie „obrażonej królewny", a niech usprawni pracę Wydziału.

Może wtedy najbliższa wypłata odbędzie się punktualnie. A robotnice i robotnicy nie będą tracili swego wolnego czasu.

SET.

# Współzawodnictwo Pierwszo-Majowe kobiet

## Aktywistki Ligi radzą o aktualnych zagadnieniach

W sali Powiatowej Rady Związków Zawodowych odbyła się narada aktywu kobiecego, zwołana przez Miejski Zarząd Ligi Kobiet, a poświęcona omówieniu zagadnień politycznych, gospodarczych, współzawodnictwu Pierwszo-Majowemu oraz wytycznym pracy dla poszczególnych ogniw Ligi.

Naradzie przewodniczyła tow. Zakrzewska, a udział w niej wzięły przedstawicielki Kół Ligi Kobiet, Związków Zawodowych, Wydziału Kobiecego PZPR, organizacji, instytucji i urzędów.

Referat, poświęcony zagadnieniu współczesnej rzeczywistości i stosunku kobiet do niej — wygłosiła prof. Grembecka. Prelegentka szczególnie mocno podkreśliła doniosłość jedności klasy robotniczej w Polsce, która przyśpiesza realizację ustroju socjalistycznego, ustroju, w którym kobieta staje się pełnowartościowym człowiekiem i równoprawnym obywatelem, w którym otwierają się przed nią perspektywy pełnego i twórczego życia.

Po zdaniu sprawozdań przez przedstawicielki Kół Ligi Kobiet z I okresu współzawodnictwa — prace, stojące przed Ligą Kobiet omówiła tow. Królikowska.

Obok zagadnień natury organizacyjnej — przed Ligą są do zrealizowania zagadnienia natury ogólnej o wyjątkowo poważnym ciężarze gatunkowym. Liga winna stać się czynnikiem, mobilizującym szerokie rzesze kobiece do współzawodnictwa pracy, do realizowania systemu oszczędzania. Liga musi zmobilizować wszystkie kobiety do walki o pokój, do walki przeciw podżegaczom wojennym — anglosaskim imperialistom. Tak samo czynną musi być Liga na odcinku walki z analfabetyzmem, walki o demokratyczną szkołę, o wychowanie młodego pokolenia.

Wszystkie wyżej wymienione punkty znalazły swój wyraz w wytycznych pracy dla poszczególnych Kół, które omówiła sekretarka Zarządu Miejskiego Ligi — tow. Elżanowska.

Referat, poświęcony zagadnieniom spółdzielczym, wygłosiła tow. Sulejówna, podkreślając konieczność udziału kobiet w Komitetach Sklepowych i Radach Nadzorczych Spółdzielni. W wytycznych dla współzawodnictwa Pierwszo-Majowego — winno się znaleźć również zagadnienie jak najliczniejszego werbunku członkiń Ligi dla spółdzielczości.

Blisko sześciogodzinna narada z pewnością wybitnie ożywi działalność i pracę Kół Ligi Kobiet. Ambicją poszczególnych Zarządów winno się stać, by nie zabrakło żadnej z członkiń w szeregach współzawodników pracy, by one były mistrzami oszczędności, by one tworzyły i współbudowały nowe, lepsze jutro, by były w pierwszych szeregach walczących o ustrój socjalistyczny.

# Znikną „historyczne" nazwy ulic

## Zajmie się tym specjalna komisja

Poruszana przez nas kilkakrotnie sprawa „historycznych" nazw ulic, jakie tu i ówdzie w Tomaszowie można spotkać — zaczyna wkraczać w stadium, które zezwala mieć nadzieję, iż zagadnienie to zostanie wreszcie rozwiązane.

Na ostatnim posiedzeniu prezydium Miejskiej Rady Narodowej powołana została Komisja, która zajmie się przemianowaniem ulic o nazwach, które winny być już dawno wykreślone i ulic o tych samych nazwach, co spowodowane zostało przyłączeniem do miasta osady Kaczka.

W skład komisji weszli: członek prezydium MRN — prof. Sosnowski, członek Kolegium Zarządu Miejskiego, ob. Gurman, inż. Górniak i Damzyn. Wnioski Komisji po rozpatrzeniu ich przez prezydium MRN — zostaną wniesione do zatwierdzenia przez plenarne posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej.

Na tym samym posiedzeniu prezydium — powołana została Komisja Oszczędnościowa przy Zarządzie Miejskim, w skład której weszli: radny Włodarczyk (MRN), tow. Ogórek (organizacja podstawowa PZPR przy Zarządzie Miejskim), Damzyn (Związek Zawodowy), Mikołajczyk (SD), Brzeziński i Nerc.

Z innych ciekawszych punktów omawianego posiedzenia, była sprawa zgłoszonego na ostatnim posiedzeniu MRN przez radnego tow. Sulmę wniosku o zniesienie w ramach systemu oszczędnościowego diet dla członków Prezydium i Komisji przy MRN.

Prezydium zdecydowało wniosek zatwierdzić. (sp)

# Dzieci mają za daleko

## *do przedszkola PFSJ Nr 1*

Kiedy jeszcze przedszkole PFSJ Nr 1 mieściło się w budynku dawnego uzdrowiska przy ul. Piaskowej — dzieci przewożone były do i z przedszkola samochodem.

Obecnie, kiedy przedszkole przeniesiono do dawnego pałacu przedwojennych dyrektorów — dzieci z ulicy Spalskiej mają tylko kilka kroków, ale zato dzieci robotników, mieszkających przy ul. Piaskowej i przyległych — brnąć muszą ponad półtora kilometra, by dostać się do przedszkola. Gromada tych dzieci jest dość duża, bo przekracza liczbę 20. A maszerować codziennie blisko 2 km w towarzystwie rodziców czy starszego rodzeństwa — poważnie męczy dzieci. Szczególnie — kiedy jest błoto, deszcz, niepogoda.

Ileż to rodziców nie posyła dzieci do przedszkola z obawy przed przeziębieniem maleństw. A to stanowi wielką krzywdę dla robotniczych dzieci, które w przedszkolu znajdują troskliwą opiekę, naukę, radość i odpowiednią atmosferę.

Czy Dyrekcja Fabryki Sztucznego Jadwabiu w trosce o dzieci nie mogłaby spowodować wyznaczenia konnego zaprzęgu, który by przewoził dzieci do przedszkola i odwoził je do domu?... Przynajmniej w pewne określone dni, lub w czasie niepogody?...

Wydaje nam się, że realizacja tego projektu nie napotka na żadne trudności. A dla robotniczych dzieci będzie to wielką przysługą.

Korespondent „Głosu"
G.



***Ze sportu***

# Weryfikacja mistrzostw klasy B

## *w tenisie stołowym*

Na jednym z ostatnich zebrań Wydziału Gier i Dyscypliny Podokręgu Tenisa Stołowego w Tomaszowie Maz. przeprowadzono weryfikację zawodów mistrzowskich.

Wyniki spotkań o mistrzostwo kl. B przedstawiają się następująco:

Lechia — Pilica 0:9, 1:8, 0:2. Elektrownia — Samorządowiec 9:0, 3:6, 1:1. Tomaszowianka — Elektrownia 2:7, 4:5, 0:2. Samorządowiec — Pilica 0:9, 1:8, 0:2. Tomaszowianka — Samorządowiec 7:2, 5:4, 2:0. Pilica — Tomaszowianka 7:2, 9:0, 2:0. Lechia — Samorządowiec 5:4, 8:1, 2:0. Tomaszowianka — Lechia 4:5, 4:5, 0:2. Elektrownia — Pilica 2:7, 0:9, 0:2.

Tytuł mistrza kl. B Podokręgu Tenisa Stołowego w Tomaszowie Maz. zdobyła drużyna WZKS Pilica (obecnie Włókniarz).

Końcowa tabela kl. B przedstawia się następująco:

1) WZKS Pilica — 8 gier, 8 pkt., 66:6. 2) ZKS Elektrownia — 8 gier, 5 pkt., 37:35. 3) WRKS Lechia — 8 gier, 4 pkt., 31:41. 4) KS ZMP Tomaszowianka — 8 gier, 2 pkt., 28:44. 5) ZKS Samorządowiec — 8 gier, 1 pkt., 18:54.

Tytuł mistrza „rezerw" (kl. C) Podokręgu zdobyła drużyna WZKS Lechia.

TABELA REZERW

1) WRKS Lechia — 8 gier 8 pkt., 54:18. 2) WZKS Pilica — 8 gier, 6 pkt., 53:19 3) KS ZMP Tomaszowianka — 8 gier, 5 pkt., 41:31. 4) ZKS Elektrownia — 8 gier, 2 pkt., 24:46. 5) ZKS Samorządowiec — 8 gier 0 pkt., 11:61.

SPORT SPORT SPORT

# Szturm się nie udał

## Tam gdzie tytułów mistrzowskich w boksie bronili starzy mistrzowie, młodzież „łamała" sobie jeszcze zęby

## Finały nie przyniosły wczoraj specjalnych niespodzianek

Wczoraj zakończono po trzech dniach, nieraz bardzo krwawych boi indywidualne mistrzostwa Łodzi w boksie. Wczorajsze finały nie przyniosły specjalnych niespodzianek. Zwyciężali przeważnie faworyci znacznej większości publiczności, chociaż te zwycięstwa musieli niekiedy okupić znacznym wysiłkiem i... upustem krwi.

Generalny atak młodzieży na niezdobyte dotychczas bastiony nie przyniósł im jeszcze pełnego sukcesu. Tam, gdzie tytułu bronili starzy mistrzowie tam młodzież „wyszczerbiała" sobie jeszcze zęby i musiała kapitulować przed lepszą techniką i szkołą starszych.

Tegoroczną listę mistrzów Łodzi w boksie otwiera nie pierwszej już młodości Kamiński z Włókniarza, w wadze koguciej zaszczytnego tytułu bronił jego rówieśnik Czarnecki ze Zrywu, w wadze piórkowej Marcinkowski z Włókniarza, w wadze lekkiej na liście zwycięzców zapisał po raz pierwszy swe nazwisko Maciejczyk z „Concordii" piotrkowskiej w wadze półśredniej bój stoczą w finale Masiarek („Concordia") z Olejnikiem (Włókniarz), w wadze średnie tytuł mistrzowski zatrzymał nadal Trzęsowski z Włókniarza, w wadze półciężkiej na mistrza awansował b. bojowy, ale jeszcze słabiutki Wojnowski ze Zrywu i wreszcie w wadze ciężkiej pozostał nadal mistrzem Jaskóła (Włókniarz)

### KAMIŃSKI WCIĄŻ NIEZMORDOWANY

Przeciwnikiem Kamińskiego był w finale jego kolega klubowy Różycki. Zdawałoby się, że wobec długiej absencji Kamińskiego i wypadku z ręką Stasiaka tytuł mistrzowski przypadnie Różyckiemu, tymczasem Kamiński sprawił pewnego rodzaju niespodziankę. Przez trzy rundy gonił swego przeciwnika po ringu nie dając mu złapać tchu i w rezultacie walkę rozstrzygnął na swoją korzyść, pomimo dwóch napomnień w II rundzie za trzymanie, a w trzeciej za bicie w tył głowy. Walka ta nie stała jednak na wysokim poziomie. Różycki był bardzo anemiczny i daleki od swej szczytowej formy.

### CZARNECKI BRONI TYTUŁU.

Ciekawą walkę stoczyli w wadze koguciej Czarnecki z Mateckim (Włókniarz). Matecki poszedł odrazu, jak to się mówi va banque, tak jakby walkę chciał rozstrzygnąć na swoją korzyść jeszcze w pierwszym starciu. To go tylko wyczerpało. Czarnecki przetrzymał huraganowe natarcie na początku pierwszej rundy, szybko zdobył przewagę nad niedoświadczonym swym przeciwnikiem i w drugiej rundzie po ciosie w żołądek po którym Matecki klęczał do 7 zmusił go do poddania się.

### MARCINKOWSKI NIE MIAŁ PRZECIWNIKA

Marcinkowski, który rozegrał swój finał właściwie onegdaj z Borowskim, wczoraj nie miał godnego siebie przeciwnika. Zwierzchowski z DKS aleksandrowskiego wytrzymał bombardowanie Marcinkowskiego tylko przez pierwszą rundę i słusznie po niej skapitulował z dalszej nierównej walki.

### DO GŁOSU DOCHODZI PROWINCJA

Zaciętą i dramatyczną walkę o tytuł mistrzowski w wadze lekkiej stoczyli ze sobą Krawczyk ze Zrywu i Maciejczyk z Concordii. Maciejczyk pomimo silnego krwawienia nie powstrzymanie parł do przodu i nie dawał dojść do głosu Krawczykowi, który w II rundzie znalazł się nawet do 7 na kolanach. W trzeciej rundzie Krawczyk zdobył przewagę nad osłabionym piotrkowianinem i rozstrzygnął ją na swoją korzyść, zwycięstwo jednak przyznano Maciejczykowi, co część widowni przyjęła może nawet słusznie długo trwałymi gwizdami.

### OLEJNIK MUSIAŁ SIĘ NAPOCIĆ

W półfinale I wagi półśredniej Olejnik nie miał łatwej przeprawy z ambitnym i bojowym Tomickim (Concordia). Olejnik kilka razy poczuł na swej szczęce silny cios piotrkowianina i do ostatniej chwili musiał dobrze się wysilać, aby z pojedynku tego wyjść zwycięsko. W trzeciej rundzie Olejnik otrzymał napomnienie za uderzenie głową.

W półfinale drugim Masiarek (Concordia) zwyciężył przez techniczne k. o. Ratyńskiego (Bawełna), rozcinając mu w pierwszej rundzie łuk brwiowy.

### TRZĘSOWSKI RÓWNIEŻ...

Porządnie musiał napracować się również Trzęsowski w finale wagi średniej, w którym spotkał się z Piórkowskim (Ogniwo). Zwycięstwo swe zawdzięcza „Misio" przede wszystkim trzeciej rundzie w której zdobył wreszcie wyraźną przewagę nad ambitnym swym przeciwnikiem.

### DRAMATYCZNA WALKA PÓŁCIĘŻKICH

Walka finałowa w wadze półciężkiej pomiędzy Wojnowskim a Kubasiewiczem (Włókniarz) miała przebieg makabryczny. Obaj chłopcy ciosy mają jak cepy. Już w pierwszej minucie obaj przeciwnicy zapoznali się z matą. Wojnowski klęczy na niej przez chwilkę, a Kubasiewicz siedzi na niej do 8.

W drugiej rundzie Wojnowski parskał dosłownie krwią z rozbitego nosa, a w trzeciej twarz jego była jedną krwawą maską. Pomimo tego Wojnowski zdobył się jeszcze na finisz, posyłając Kubasiewicza po raz drugi na deski do 7-miu. O zwycięstwie Wojnowskiego zadecydował przede wszystkim dłuższy oddech.

### W WADZE CIĘŻKIEJ BEZ ZMIAN

W wadze ciężkiej finał nie był ciekawy. Jaskóła już niejednokrotnie walczył z Niewadziłem i wiedział, jak z nim walczyć. Nagłymi doskokami opukiwał mniej szybkiego rywala i w rezultacie zapewnił sobie potrzebną przewagę punktową aby walkę rozstrzygnąć na swoją korzyść.

(Kr.)

**Druga liga**

## „Ostrovia" zwycięża Widzew 3:0 (2:0)

### a Radomiak wygrywa z PTC w Pabianicach 4:0 (1:0)

Niewesołe miny mieli widzowie w liczbie około 2 tysięcy kiedy opuszczali wczoraj stadion ŁKS Włókniarza. Widzew będąc na drugim miejscu w tabeli miał szanse uzyskać dalsze 2 punkty, tym razem na „Ostrovii", niestety, z jednej strony pech prześladował łodzian, a z drugiej znów słaba gra całej drużyny, nie pozwoliła Widzewowi wygrać tego spotkania.

Tak słabo grającej drużyny dawno nie widzieliśmy. W ataku jedynie Cichocki grał z głową, nic jednak z tego nie wychodziło, ponieważ prześladował go duży pech w strzałach. Łącznicy Pawlikowski i Fornalczyk byli bardzo powolni, skrzydłowi natomiast gubili piłki. W pomocy Konarski na środku wypadł zadowalająco, boczni słabsi. Nawet ostatnio niezawodny Słaby grał „słabo", a Musiał przyczynił się w wysokim stopniu do klęski swej drużyny.

Goście na tle tak grającego Widzewa wypadli może lepiej, ale i oni grzeszyli brakiem techniki, taktyki, także miało się wrażenie chwilami, że się obserwuje mecz B-klasowych zespołów. Najbardziej podobał się nam Grzebiatowski na środku ataku oraz bramkarz Gręda.

Skład zespołów był następujący:

**Ostrovia** — Gręda, Majerowicz, Żurkowski, Waligóra, Wojtaszek, Biegański, Frąckowiak, Młynarek, Grzebiatowski, Sikora i Baura

**Widzew:** — Musiał, Kopaniecki, Słaby, Wiernik, Konarski, Paciorek Janas, Pawlikowski Cichocki, Fornalczyk i Krygier.

Do przerwy Widzew miał za sprzymierzeńca wiatr, niestety, nic nie mógł zdziałać: rzuty wolne Cichockiego mijały celu. W 25 min. prowadzenie da gości uzyskał Grzebiatowski z zamieszania podbramkowego. Ten sam zawodnik w 34 min. podwyższył wynik do 2:0 dla Ostrovii. Nawet w ostatniej minucie Fornalczyk nie mógł rzutu wolnego zamienić na bramkę.

Po zmianie stron przewaga łodzian nie zostaje wykorzystana cyfrowo. Końcowy wynik 3:0 ustalił w 35 minucie Baura.

Pod koniec meczu Widzew usiłował strzelić honorową bramkę, lecz nic z tego nie wyszło.

Zawody prowadził na ogół dobrze ob. Przybysz z Pomorza.

**Radomiak — PTC 4:0 (1:0)**

Wczoraj w Pabianicach odbył się mecz piłkarski o mistrzostwo II ligi pomiędzy miejscowym PTC a Radomiakiem. Mecz zakończył się zwycięstwem gości 4:0 (1:0).

Mecz rozpoczął się pod znakiem przewagi silniejszej fizycznie drużyny Radomiaka, która już w 15 min. zdobyła pierwszą bramkę. PTC, jak zwykle, po pierwszej straconej bramce przeszedł do kontrofensywy i stwarzał często szereg niebezpiecznych, niewykorzystanych sytuacji pod bramką gości. W tym okresie nic nie wskazywało na możliwość tak wysokiej wygranej Radomiaka. Do przerwy i przez kilka minut po zmianie stron PTC utrzymuje przewagę. Załamanie PTC nastąpiło z chwilą utraty drugiej bramki, spowodowanej nieporozumieniem Millera z bramkarzem Kwieciem. Od tej chwili PTC grało chaotycznie i bezradnie, co potrafili wykorzystać goście, zdobywając dalsze dwie bramki i ustalając ostateczny wynik.

Mecz sędziował Żmudziński (Grudziądz). Publiczności około 1500 osób.

**Łódzka kl. A**

## ZZK (Łódź) — ZZK (Koluszki) 3:0 (2:0)

**ZZK (Łódź) — ZZK (Koluszki) 3:0 (2:0)**

Łodzianie bez zbytecznego trudu pokonali swych kolegów z Koluszek. Bramki padły ze strzałów Bilewicza, Stoleckiego i Koczewskiego. Najlepszym zawodnikiem okazał się Jach w pomocy ZZK (Łódź).

**SPÓJNIA—BORUTA (Zgierz) 1:0 (0:0)**

Dobrze grająca ostatnio drużyna Boruty potknęła się tym razem na Spójni, która zwyciężyła w stosunku 1:0; bramkę zdobył Kraszewski.

**WŁÓKNIARZ (Zgierz) — ŁKS WŁÓKNIARZ I B 3:1**

Łodzianie znów ponieśli klęskę tak, iż nie mogą na razie wydostać się z ostatniego miejsca.

**„CONCORDIA"—TOMASZOWIANKA 3:2 (2:0)**

W Piotrkowie miejscowa „Concordia" pokonała Tomaszowiankę 3:2 (2:0).

*Tenis stołowy*

## Cracovia przegrywa w Łodzi 3:6

W sobotę bawiła w Łodzi drużyna ping - pongistów „Cracovii", mistrza Polski. Goście rozegrali spotkanie towarzyskie z ping - pongistami ŁKS Włókniarz przegrywając je 6:3. Punkty dla zwycięzców zdobyli: Krzysik 3, Guzik 1 i Grzelczyk 2. Do najładniejszych spotkań należały: Dobosz—Krzysik i Dobosz—Grzelczyk.

Poziom tych spotkań był b. wysoki. Zainteresowanie zawodami było b. duże.

## Uwaga, sportowcy!

### Dzisiaj odczyt na temat Kongresu Pokoju

Z inicjatywy ŁOZPN-u powstał w Łodzi Komitet dla spraw kulturalno - oświatowych i sportowych. Z inicjatywy wyżej wymienionego Komitetu dzisiaj o godz. 18 w sali MRN II sekretarz PZPR — tow. Stanisław Duniak wygłosi odczyt na temat „Kongresu Pokoju".

Obecność wszystkich sportowców — obowiązkowa.

## Wczorajsze wyniki ligowe

I liga:

Legia — ZZK 1:3 (0:0)
Wisła — Szombierki 4:1 (2:1)
Warta — Ruch 3:0 (0:0)
AKS — ŁKS 1:0 (1:0)
Polonia (B) — Cracovia 1:2 (0:2)
Lechia — Polonia (W) 0:3 (0:2)

II liga:

Grupa południowa:

Baildon — Tarnovia 1:2 (1:1)
Chełmek — Polonia (Przem.) 1:1 (1:1)
Polonia (Świdnica) — Naprzód 0:1 (0:0)
Gwardia (Kielce) — Rymer 1:0 (1:0)
Skra — Pafawag 2:1 (2:1)

Grupa północna:

Lublinianka — Gwardia (Szczecin) 5:3 (1:1)
PTC — Radomiak 0:4 (0:1)
Pomorzanin — Ognisko 4:0 (3:0)
Widzew — Ostrovia 0:3 (0:2)

—o—

## Dwie drużyny Francji

### startują w wyścigu P-W

Warszawa (obsł. wł.) — Francuska Federacja Sportowa Związków Zawodowych (FSGT) potwierdziła udział 2 reprezentacyjnych drużyn swych kolarzy. Będą to najlepsi kolarze — robotnicy Francji, posiadający licencje amatorskie UCJ. Klasa tych zawodników jest bardzo wysoka. Francuzi przybędą do Pragi samolotem.

GŁOS
organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
Redaguje: Kolegium Redakcyjne.
Wydawca: RSW „Prasa".
Adres Redakcji: Łódź, Piotrkowska 86, III p.
Druk.: Zakłady Graficzne R. S. W. „Prasa" Łódź, ul. Żwirki 17, tel. 206-42.
Telefony:
Redaktor naczelny: 216-14
Zastępca red. nacz. 219-06
Sekretarz odpowiedz. 218-23
Sekretariat ogólny: 223-25
Dział partyjny 254-25 wewn. 10
Dział korespondentów robotniczych i chłopskich oraz redaktorów gazet ściennych: 219-42
Dział mutacji: 218-11
Dział miejski i sport.: 254-21 wewn. 8 i 11
Dział ekonomiczny: 223-25
Dział rolny: wewn. 9 — 254-21
Redakcja nocna: 172-31; 156-81
Kolportaż: Łódź, Piotrkowska 70, tel. 222-22
Administracja: 250-42
Dział ogłoszeń: 111-50
Łódź, Piotrkowska 55, tel. 111-50
D - 036425

**Teodor Dreiser** 91

# Tragedia Amerykańska

Następnie Whiggam, potem Ligget podali dokładną datę przybycia Clyda do warsztatów oraz datę przyjęcia Roberty. Potwierdzili istnienie przepisu, zabraniającego wszelkich stosunków między szefem oddziału a robotnicami. Mogą wszakże z czystym sumieniem zaświadczyć, że nigdy nie zauważyli między Clydem a Robertą żadnego porozumienia. Nawet nie spoglądali nigdy na siebie.

Po nich nastąpili inni świadkowie. Pani Peyton streściła, jakiego rodzaju życie prowadził Clyde, wiedziała również, że bywał dużo.

Aldenowa opowiedziała, że Roberta, będąc u nich przez święta Bożego Narodzenia, zwierzyła się jej, że szef oddziału, w którym pracowała, Clyde Griffiths, bratanek właściciela, zwrócił na nią uwagę, zastrzegła jednak, iż do czasu należy trzymać to w tajemnicy.

Frank Harriet, Harley Baggott, Tracy Trumbull i Eddie Sells zeznali, że od grudnia roku zeszłego Clyde Griffiths był wszędzie zapraszany i chętnie przyjmowany.

John Lambert, właściciel składu aptecznego w Schenectady, zeznał, że w styczniu jakiś młodzieniec, którego poznaje teraz w oskarżonym, prosił go o jakiś środek na spędzenie płodu.

Orrin Short złożył zeznanie, że przy końcu stycznia Clyde pytał go, czy nie zna jakiegoś doktora, który by chciał dopomóc młodej kobiecie — podobno żonie jakiegoś urzędnika z warsztatów Griffithsa. Mąż zwrócił się właśnie do Clyda z prośbą o radę, bo nie mając dostatecznych środków nie mogli sobie pozwolić na dzieci.

Potem zeznawał doktór Glenn. Mówił o bytności u niego Roberty, powtórzył wszystko, co już kiedyś było podane w gazetach, dodał przy tym, że nie chciał jej służyć żądaną pomocą.

Potem Wilcox, farmer, sąsiad Aldenów, mówił, że dwudziestego piątego czy dwudziestego szóstego czerwca był w kuchni i słyszał, jak Roberta telefonowała do jakiegoś Bakera z Lycurgus i mówiła:

— Ależ Clydzie, nie mogę czekać tak długo. Wiesz dobrze, że nie mogę... I nie chcę!

Głos miała podniecony i żałosny. Pan Wilcox jest zupełnie pewny, że wymieniła imię Clyda.

Potem Ethel Wilcox, jego córka, tęga, sepleniąca niewiasta potwierdziła słowa ojca i dodała, że jeszcze przedtem trzy razy odbierała telefon do Roberty, za każdym razem z Lycurgus, od pana Bakera. Raz słyszała także, jak Roberta wymieniła imię Clyda i powiedziała: „że pod żadnym pozorem nie może czekać tak długo", ale co to miało znaczyć, nie wie.

Następnie Roger Beane, listonosz wiejski, zaświadczył, że w ciągu czerwca i lipca otrzymał conajmniej piętnaście listów bądź to osobiście od Roberty Alden, bądź wrzuconych do skrzynki pocztowej na drodze przy domu Aldenów; jest pewien że wszystkie były adresowane do Clyda Griffithsa, na główną pocztę w Lycurgus.

Po nim zeznał Amos Showalter, urzędnik pocztowy w Lycurgus, że w tym czasie odesłał Clydowi Griffithsowi którego znał ze słyszenia, bardzo dużo listów.

Następnie R. T. Biggen, przedsiębiorca stacji benzynowej w Lycurgus, opowiedział, że szóstego lipca, idąc o ósmej rano przez Fielding Aveneue, która się znajduje na samym końcu miasta, spotkał Clyda w szarym garniutrze, słomkowym kapeluszu: niósł brązową walizkę w ręku, do której przytwierdzony był trójnóg od fotograficznego aparatu i coś jeszcze. Wiedząc, że Clyde mieszka blisko Central Aveneue, gdzie sam też zajmował mieszkanie, zdziwił się, dlaczego nie wsiadł do tramwaju.

Belknap na to zadał pytanie, jakim sposobem, będąc oddalony o jakieś sto kroków od Clyda, poznał co to było, Biggen jednak upierał się, że nie mogło to być nic innego. Były to trzy żółte nóżki i mosiężne okucia przy nich.

Po nim John Troescher, naczelnik stacji w Fonda, zeznał, że rankiem szóstego lipca sprzedał Robercie bilet do Utica. Poznał pannę Alden, gdyż nie raz już tej zimy widywał ją wyjeżdżającą. Wyglądała źle, jakby była chora. Niosła brązową walizkę podobną do tej, którą tu widział. Przypomina sobie także i oskarżonego, który również miał podobną walizkę. Nie widział, by zbliżył się do panny Alden i z nią rozmawiał.

Potem Quincy B. Dale, konduktor zwyczajnego pociągu z Fonda do Utica, zauważył, że Clyde był w wagonie na samym końcu pociągu. Zauważył również Robertę i potem ją poznał z fotografii, umieszczanych w pismach. Uśmiechnęła się do niego przyjaźnie, a on zwrócił jej uwagę, że walizka jest pewnie za ciężka dla niej i mógłby dać tragarza, który by jej pomógł wynieść rzeczy z wagonu, lecz podziękowała. Widział, jak wysiadła w Utica i poszła do sali bagażowej. Clyda jednak tam nie zauważył.

(D. c. n.)